

קדושים חי"ז שיחה ג'

סדר ההלכות בי"ד החזקה הוא כפי זמן חיובם, שמזמן החרישה וכו' צריך להיזהר מאיסור כלאים. בתחילה באים הלכות ערכין וחרמין, שבה מבואר שלא יערבב כו' בנוגע לשקלים – בתורה, ואח"כ מבואר כפי שהוא בנפש האדם שלא יבזבז יותר מחומש, ואח"כ כפי שבא בעולם - בהלכות כלאים.

הרמב"ם בפירושו למשנה מפרש את סדר מסכתות המשניות פאה ואח"כ (דמאי ו) כלאים, שזהו על פי הסדר בפרשת קדושים. ועל פי זה יוקשה שבסדר ההלכות ביד החזקה הוא להיפך, שהלכות כלאים קודמים להלכות פאה.

(מביא ב' תירוצים מהרדב"ז).

והביאור שהסדר הוא על פי זמן חיובם, שמזמן החרישה וכו' צריך להיזהר מאיסור כלאים, ורק אח"כ מגיע זמן החיוב דפאה.

והביאור בפנימיות הענינים, בהקדים המשנה ש"באחד באדר משמיעים על השקלים ועל הכלאים", ולכאורה מדוע מקדימה המשנה את ההכרזה על השקלים להכרזה על כלאים, הרי כלאים הוא איסור חמור יותר ושייך תמיד וכו'?

והביאור: שטעם איסור כלאים הוא שלא לערבב את כוחות הטבע וכו', וזהו גם כן הטעם לשקלים שלא לערבב את הקרבנות – הכוחות הרוחניים – דשנה הבאה עם הקרבנות דשנה שעברה.

והנה, "אסתכל באורייתא וברא עלמא", ולכן קודם צריך להיות ענין זה בתורה - שקלים - ואח"כ ניתן הכח לפעול זה בעולם - כלאים, ולכן שקלים קודמים לכלאים. וכן הוא בנפש, שישנו דין ד"אל יפזר יותר מחומש" שלא לערבב את החלק שה' נתן לו עבור העני עם החלק שה' נתן לו עבור פרנסתו.

וזהו הסדר ברמב"ם שבתחילה באים הלכות ערכין וחרמין (שבפרק האחרון) שבה מבואר שלא יערבב כו' בנוגע לשקלים – בתורה, ואח"כ מבואר כפי שהוא בנפש האדם שלא יבזבז יותר מחומש, ואח"כ מובא ענין זה כפי שבא בעולם - בהלכות כלאים.

וכדי להבהיר שאל יחשוב האדם שאינו צריך ליתן צדקה בכלל, מפני שכנ"ל אסור לערבב, הנה מיד בהמשך לכלאים הלכות מתנות עניים.